

KIS LAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

FURCSA TALÁLKOZÁS. (Lásd a 294. lapon.)

LXIII. köt. 19. szám. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil. 1902. november 9-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

A TRANSZVÁLI KIVÁNDORLÓK.

— Regényes rajz a búrok életéből. —

(Számos képpel.)

Irta Mayne-Reid. Francziából fordította Hegedüs Pál.

(Folytatás.)

VAN Dornnának sejtelve sem volt azokról az érzelmekről, melyek Moor Károlyban titkon hullámzottak. Halvány sejtelve sem volt arról, hogy ennek a szívében oly gyűlölet rejtőzik, mely mint a lesben álló vad-állat, csak kedvező pillanatra vár, hogy zsákmányát megragadhassa.

Moor Károly lelki állapota pedig ilyen volt. Rég megsebzett lelkében gyalázatos boszu terve forrt, melyre följosgositva érezte magát a főnök és családja ellen, és csak a kedvező pillanatra várt, hogy megvalósítsa. A karavánhoz csupán azért csatlakozott, hogy terveinek végrehajtása érdekében egészen elpusztítsa. Csupán a Van Dorn Jan életét nem tartotta elegendőnek annak megboszulására, amit maga szenvedett. Iszonyú vágya más áldozatokat kért és legelőször épp azt akarta, akit Van Dorné anyai gondoskodással ajánlott védelmébe.

Pedig Moor Károly nem született gonoszlelkűnek. Ez az áruló szerep nem tetszett neki és csupán azért vállalkozott rá, mivel marczangoló fájdalma elengedhetetlen kötelességnek nézte.

Öt évvel azelőtt Moor Károly boldog család-apa, jó férj, minden szomszédjától tisztelt és becsületos, gazdag földbirtokos volt. És nem telt bele egy esztendő, mindent elvesztett: feleségét, gyermekét, vagyonát és olyan kalandor lett, aminőnek ismerjük.

Az első csapás, mely érte, Lőrincz nevű szép és derék fiának elvesztése volt, akit imádásig szeretett és aki büszkesége és öröme volt. Moor Károly egyszerre arról

értesült, hogy Lőrincz egy vad vidékre tett vadász-kiránduláson nyomorult módon elpusztult. Moor Lőrincz barátja, akivel együtt indult el, egyedül tért vissza és elbeszélte atyjának, hogy Lőrinczcel egy vadász-társasághoz csatlakozott, melyet vadbusmanok támadtak meg, akik Lőrinczet elfogták és szemek láttára meggyilkolták, anélkül, hogy a vadász-társaság feje és egyetlen tagja a legesekélyebb kísérletet tettek volna kiszabadítására.

Már pedig az elbeszélő szerint a főnök, aki egy alája rendelt fiatal embert gyáván, felelőségének megsértésével, a segítség és védelem megtagadásával elhagyott; a főnök, aki oly keveset törődött kötelességével, nem volt más, mint Van Dorn Jan.

Lőrincz anyja a szörnyű hír hallatára néhány nap mulva meghalt. E második csapás után a fájdalomtól félig megőrülve potom áron vesztegette el földeit és kutatni kezdte azt a Van Dorn Jant, akit nem ismert, de fia gyilkosának tekintett. A főnököt és családját titkon ezért gyűlölte.

A fájdalom okozta kegyetlen örületben azt mondogatta:

— Szemet szemért, fogat fogért! Ha Van Dorn Jannak fia van, megölöm a fiatal embert. Édes anyja ebbe bele fog halni, mint ahogy az én Lőrinczem édes anyja halt bele.

De Van Dorn Jan ebben az időben kóbor életet élt és föltalálása elég nehéz volt. Csupán a kivándorlás pillanatában sikerült Moor Károlynak hozzá csatlakozni.

Láttuk, hogyan oszlatta el ez a komor ember lassacsckán a vee-búrok bizalmatlanságát, pedig nélküle a kivándorlók nem vesztették volna el juh-nyájukat és ő volt oka annak is, hogy a lovak és ökrök egy része titokzatosan elpusztult.

A megtervet repet

Ar sivata élém módó lállal szerel volna

A ka közt okvet nem

a vár

Ez a Va lenül ujong tölthe

Csa az éle bizon hányá

Va mindi szolt

— oly le lehet iránt kellet én is Akik rám i

Mi tott k gyelte vállal

A derég Hildyt is csak azért kímélte meg eddig, mivel Moor Károly boszuló tervet forralt, melyben Piet lovának is szerepet szánt.

Arra számított, hogy mikor Piettel a sivatagba ér, el veszi a fegyvereit és az élelmi szereket vivő Hildyn elvágtat. Ily módon a fiatal ember a legszönyűbb halállal mult volna ki. Fegyverek, élelmi szerek és kalauz nélkül csodának kellett volna történnie, hogy életben maradjon. A karavánban Moor Károly a szolgák közt a lázadás szellemét szította, mely okvetlenül kitört volna, ha a kivándorlók nem látják a főnök fiát vissza térni, sem a várt segítséget megérkezni.

Ez a pokoli terv úgy volt kieszelve, hogy a Van Dorn család rövid idő alatt okvetlenül elpusztult volna. A család ellensége ujonghatott. Rég óhajtott boszuját kiölthette.

Csak hogy boszujának végrehajtása előtt az élet harczeitől megkeményedett szívének bizonyos szájalom vett erőt, melyért szemrehányást tett magának.

Valahányszor látta, hogy Van Dorn Jan mindig milyen jól bánik környezetével, így szólt magában:

— Ez az igazságos, főnöki kötelességeit oly lelkiismeretes teljesítő ember hogyan lehetett oly irgalmatlan az én Lőrinczem iránt? Ez hihetetlen. Az óta jellemének kellett okvetlenül megváltoznia... De hát én is nem változtam-e meg négy év óta? Akik boldogságom idejében ismertek, vajjon rám ismernének-e ma?

Mikor Piet anyja oly meghatottan nyugtatót kezét neki, Van Dornék ellensége szégyelte magát, hogy milyen szerepre akart vállalkozni. A benne bizó anyának feléje

nyujtott kezét alig merte újja hegyével megérinteni. Azután pedig hirtelen fölállt és sétálni ment a folyó partjára, hogy zavarát elrejtse.

Piet nagyon meg volt lepve, hogy a folyó partjait árnyékba vető nagy fák alatt nem egyedül van.

— Ah! Ön az, Moor! kiáltá. Azt hittem, mindenki lefeküdt a táborban és megvallom, mindenkire gondoltam, hogy itt találkozom vele, csak önre nem. Ily órában sétálni ábrándozva a sivatagban, ez illik a magam fajta álmodozónak, de nem olyan komoly férfinak, aminő ön.

A fiatal búr játszi hangja annyira ellenkezett Moor Károly sötét gondolataival, hogy úgy látszott, mint ha az utóbbi nem fogta volna föl Piet szavainak értelmét; de Piet bizalmasan öltötte karját jövődó uti-társáéba és szívesen így szólt hozzá:

— És mégis, örülök, hogy itt találok és kicsit beszélgethetek önnel... Köztünk maradt szó legyen: oly utra indulunk, melyről meglehet, egyikünk sem tér vissza.

Moor Károly abban a hiszemben, hogy gondolatát eltalálta, meglepetését önkéntelen mozdulattal fejezte ki.

— Honnét származik, kérdé komoly, csaknem fenyegető hangon, ez a rossz sejtelve?

— Ne gondolja, folytatá Piet, hogy a gyávaságnak tulajdonítható félelem fogott el. A ránk néző veszedelmeket nem nagyítom. Sőt anyám és hugom előtt még fitymálom is őket, nehogy nyugtalanokdjanak; de ez nem akadályoz annak higgadt és hidegvérü mérlegelésében, hogy önfeláldozásunkat kedveseinkért nem fogja siker jutalmazni. Ezért jónak láttam figyelmeztetni Hendriket és Andrieszt, hogy ha két óra mulva nem térünk vissza a táborba,

induljanak el Smutczal és igyekeznek, hogy jobb eredményt érjenek el... De ez az óvatosság nem semmisíti meg egészen azt a reményemet, hogy vállalatunk esetleg mégis sikerül. Mi tehát uti-társak leszünk, kedves Moor; kissé talán zajosnak, fecsegőnek és nagyon is jókedvűnek fog találni az ön hangulatához képest. Iparkodni fogok, hogy mentől kevesebbet alkalmatlankodjam önnek; de minthogy a csapatban ön lesz az egyedüli ember, akivel eszméimet közölhetem, előre figyelmeztetem: igyekezni fogok, hogy földerítsem. És nem önzésből, hanem teljes szívemből fogom tenni. De hát mitől borzadt úgy meg?... Moor, ön nem ért egem? Megértetem magamat. Mióta együtt utazunk, jól megfigyeltem. Mogorva arca és erőlködése ellenére, hogy minden legkisebb szavát rideggé tegye, tudom, hogy voltaképen nem csak jó, hanem kitűnő férfi. Erről sokszor volt alkalmam meggyőződnöm. Valami titkos fájdalomtól kemény az arc-kifejezése, és szeretném eltiünetni. Ezért tehát azt hiszem, baráti szolgálatot teszek, ha utazásunk alatt felvidámitására fogok törekedni. És akár sikerüljön, akár nem, és ha igyekezeteimet némi barátsággal viszonozza, még többet fogunk tenni önért, ha a tebeléktől szerencsésen tértünk vissza. Atyámat könnyen fogom rábírni, hogy rendelkezésére bocsássa magát, s én is segíteni fogom, hogy vissza szerezze, amit elvesztett, vagy, ha vannak, ellenségeit legyőzze. Félig-meddig tudjuk, hogy nagy szerencsétlenségek érték valamikor. Mi mindnyájan rajta leszünk, hogy jobb jövőt teremtsünk számára.

A fiatal ember minden szava tör-szurás volt Moor Károlynak. Ennyi gyöngédséget,

ennyi jó-szivűséget találni abban, akinek halálát tervezgette, több volt a soknál.

— Köszönöm irántam való jó-akarátát, mondá Pietnek lassu és megváltozott hangon; de ne törődjék velem. Vannak emlékek, vannak titkok, melyeket nem kell földeríteni. Senkinek sincs hatalmában, hogy mássá tegyen mint amilyen vagyok.

Piet felelni akart, midőn szokatlan zaj szakította félbe.

— Csitt! mondá Moor halkán, aki szintén hallotta a zajt.

Mintha evező-esapásoktól losecsant volna a folyó vize.

— Csónak ezen a félre eső vidéken? szölt Piet ugyan-oly halk hangon. Ez lehetetlen.

— Ez csak vadak csónakja lehet, és ez még különösebb volna! felelé Moor, aki megragadta fegyverét és a partnak egy fája mögé lesbe állt.

Piet követte társát és melléje állt. Nem sokára egy csónakot vettek észre, melyben egy félmeztelen ember ült. Moor Károly vállához szoritotta a puskáját.

— Mit csinál? kérdé Piet. Ez az ember egyedül van. Nem csak nem árthat nekünk, de meglehet, hogy még valami szolgálatot is tehet. Hujántsunk neki és kérdezzük meg, hogy hol van Mozelekatsze?

Moor Károly a vállait vonogatta.

— Ez a ficzko nem kimélne meg bennünket, ha asszagajának a hegye előtte volnánk, mondá czélozva. Különben egy vaddal több vagy kevesebb, mit bánom!

A puskát elsütötte: de a lövés pillanatában Piet egy kéz-mozdulattal fölbilentette a puská csövét és a golyó nem talált.

— Mit csinált? kérdé Moor boszus han-

gon.

dül v

Pie

barát

ben,

bur

igy k

—

tek!

tek!

egy k

ség

kin

meg.

renes

kevé

E

latár

Káro

borza

keme

egy

mint

egész

meg

lan

rázta

Piet

moga

elbu

—

Piet

Moo

jég-l

a fia

karj

ha a

min

E

part

gon. Ki mondta, hogy az az ember egyedül van?

Piet épp felelni akart; talán kevésbé barátságosan, mint az előbbi beszélgetésben, mikor az állítólagos vadember tisztábur nyelven így kiáltott:

— Ne lőjjetek! Ne féljete! És ha van egy kis emberiség bennetek, kíméljete meg. Én szerencsétlen szökevény vagyok.

E hang halatára Moor Károly megborzadt. Ez a kemény ember úgy remegett, mint a falevél; egész lényét megfoghatalan fölindulás rázta meg. Ha Piet nem támogatta volna, elbukott volna.

— Piet!
Piet! hörögte Moor Károly jég-hideg kezét a fiatal ember karjára téve; ha az a hang nem csal, áldja meg az Isten mind a két kezével!

Ez alatt a szökevény csónakját a folyó partjára hajtotta és kiugrott belőle.

Habozott a fákhöz közeledni, ahonnan nem hallott biztató szót. Egyszerre a holdfényénél egész világosan tűnt szembe. Kezdetleges ruhájától látni lehetett szép természetét és nemes arc-vonásait. Fiatal.

Pietnél alig két-három évvel idősebb fehérvolt.

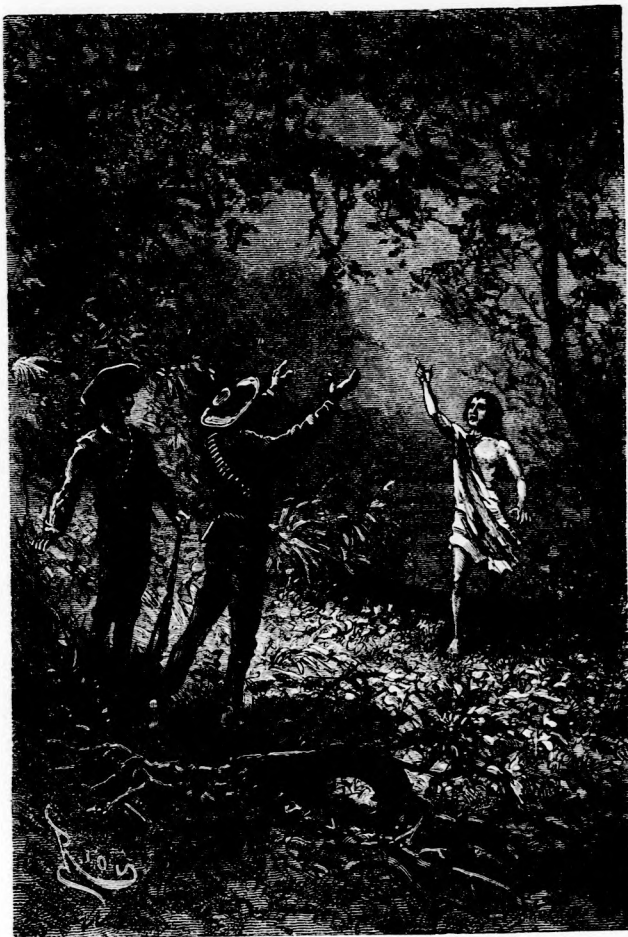
A fiatal ember megjeleésekor Moor Károly szívrepesztő kiáltásban tört ki; roerját elejtette és elkábult mozdulattal megint Piet vállán keresett támasztékot, aki társának különös fölindulásától el volt képedve.

— Lőrincz!
Lőrincz! kiáltá hirtelen Moor Károly szinte ujongva, mitől visszanyerte eszméletét.

E kiáltásra egy másik felelt.

— Apám! Apám!

Moor még a valóságot sem hitte el. Fia, akit öt éve holtnak gondolt; fia, annyit megsiratott fia ott állt előtte és karjait nyújtotta

— NE LŐJJETER! NE FÉLJETER!

feléje. Az apa azt hitte, hogy örütségében rém-képet lát. A kedves lény elől, aki őt megölelni sietett, két lépést hátrált.

(Folytatása következik.)

FURCSA TALÁLKOZÁS.

(Képpel a czímlapon.)

Czukrász inas.

— *Térj ki kormos! Hordd el magad,
Be ne piszkítsd kabátom!*

Kémény-seprő inas.

— *Beteg vagy tán? Mert az arczod
Kréta-fehér, barátom!*

Czukrász inas.

— *Feketénél szebb a fehér.
Ezt, te kormos, ne feledd!*

Kémény-seprő inas.

— *De sohasem fiu-arczon,
Leányján már meglehet...*

Czukrász inas.

— *Vagyok olyan fiu mint te
S erő is van kezembe...*

Kémény-seprő inas.

— *Te kezdted a csufolódást,
Nekem nem volt eszembe.*

Czukrász inas.

— *Igazad van! A béke hát
Közöttünk most szent legyen!*

Kémény-seprő inas.

— *S hirdessük, hogy munka nyoma
Kezen, arczon nem szégyen.*

Czukrász inas.

— *Hirdessük, hogy tisztos munka
Csakis a bört piszkítja...*

Kémény-seprő inas.

— *Ám a belsőt, ám a lelket,
Fényesíti, tisztítja!*

Andor diák.

INNEN-ONNAN.

Hol terem a legtöbb szilva? Kaliforniában tizenhatezer hold kizárólag szilvafával van beültetve. Mivel egy-egy holdra négyszáz szilva-fát lehet számítani, egy fán pedig átlag 363 kiló szilva terem, az aszalt szilva elszállítására 6000 tehervonat szükséges. Az 1901-iki termés 159 millió kilogrammot tett ki, mivel a május elején beállt fagyok elpusztították a fák virágait.

*

Hét-nyelvű ujság. A »China Times« című pekingi napi-lap hét nyelven, úgy-mint: angol, francia, német, olasz, orosz, japáni és kínai nyelven jelen meg.

*

Hol legmélyebb a tenger? A legújabb mérések szerint 13,000 méter a tenger legnagyobb mélysége és így a Himalaya hegy-láncz legmagasabb csucsa, a Mount Everest, a tengernek ezen a helyén másfél-szer férne el.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Derék Ferkó.“

Elbeszélés. Irta *Marryat*, átdolgozta *Donászy Ferencz*, hat színes képpel, díszes kötésben.

BÁNYÁSZ-ÉLET.

— Levél arany-országból. —

Kedves Forgó bácsi!

AZ IDÉN a vakációt Selmezbányán töltöttem. Ott annyi mindenféle ujat láttam, hogy olvasó társaim épülésére egyet s mást el szeretnék beszélni.

Legnevezetesebb volt amit láttam: a *bánya*.

Augustus 2-ikán édes atyám nagy meglepetésemre azzal fogadott, hogy ebéd után elvisz a »Miksa«-aknába.

Alig vártam az ebéd végét. A bányalejáratánál nagy és szép fészület áll. Alatta néhány munkás térdelt és buzgón imádkozott. Megilletődtem ezen a jeleneten, de meg is értettem, midőn leértünk abba a borzasztó mélységbe. Megértettem, hogy az ember élete itt egy perczig sincs bátorságban.

Felvonóval mentünk le a 600 méter mélységbe. Mindegyikünk olajos lámpást kapott; mert amint megindult az egész alkotmány, korom-sötét lett.

A 100-ik méternél már kezdett a falakról csurogni a víz úgy, hogy mire leértünk, már valóságos zápor hullott a nyakunkba.

Itt lenn kaptunk még egy-egy rossz felöltőt, hogy a rubánk tönkre ne menjen. Ilyen kabátot hord a többi munkás is. A válla ki van párnázva, hogy ha az alacsony boltozatba ütközik, védve legyen és az alsó ruháját is kimélje.

Nem sokára leértünk a tulajdonképeni folyosóra.

Itt igen furcsa érzés vesz erőt az emberen. Ennek oka a fülledt, sűrű levegő, mely ólomként nehezedik az ember melére.

Az uton melyen mentünk, keskeny szipár huzódott végig, melyen félóránként tolják kocsijukat a bányászok a felvonóhoz.

Ezek a bányászok bizony sajnálatra méltó isten-teremtései. Nincsen rajtuk egyéb öltöny-darab egy szál nadrágnál,

mert a nagy melegtől nem járhatnak több ruhában, amely munka-közben alkalmatlan is volna.

Fél-meztelenül tolják a nehéz kövekkel, érczel megrakott kocsit a sötét aknában. Nem csoda, ha ebben a sötétségben azután a munkás mindenféle rémeket lát maga elé. Legközönségesebb és legismertebb előtte a bánya manója. Ezt egy piros sipkás, nagy és fehér szakállu öreg emberkének, manónak képzeli, aki maga előtt véres arannyal telt kocsiját tolja. Erről a manóról azt tartják, hogy ha valakinek megjelen, annak közel halálát jelenti.

Hogy a babonáról egy kissé mégis leszokjanak, minden fordulónál a falba vésvé egy-egy szent-kép áll, melyet mécses világít meg. Itt azután ájtatosan, mindegyik egy-egy forró fohászt küld a Mindenhatóhoz, hogy rossztól őrizze meg őket.

Egy-egy bányásznak csak hat óra-hosszat szabad egy-folytában dolgoznia. Utána hat órát pihen s aztán újra dolgozik.

A bányában nem különböztetnek meg sem nappalt, sem éjjelt. Itt egyforma sötét uralkodik egész nap.

Beljebb, az akna mélyében, már nagyon sűrű a levegő és ezért lélegzeni nagyon nehéz. Az ember bele-izzad a legcsekélyebb mozgásba is. Itt már lég-vezető csövek huzódnak végig, melyekbe három óránként szivattyuznak friss levegőt.

Két kilométert gyalogoltunk befelé az aknába, de nem birtunk tovább menni a fojtó levegő miatt. Sietve fordultunk vissza a felvonóhoz és belé szállva csak-hamar felértünk Isten szabad ege alá.

Mikor kiszálltunk, mindnyájunkon széldülés vett erőt. Nekem az orrom vére is megeredt. Oda sem néztem neki. Inkább azon örültem, hogy erről a borzasztó helyről épen kerültem vissza és szivhatom a szabad és tiszta levegőt. Ám, eszembe jutott az a szegény munkás, aki ily keservesen szerzi meg a mindennapi kenyerét és kissé megesökkent az én örömöm.

Poór Iván.

AZ EZÜST KOPORSÓ.

Irta Farkas Gyuláné.

(Vége.)

BÖZSIKE meglepetten nézett körül. Ilyet ő még soha sem látott. Oda ment egy kapuhoz és bekopogtatott. Kis vártatva kinyílt a kapu és egy apró, fekete-bársonyos szőrü állatka futott ki elejébe.

— Ki kopog? kérdezte.

— Én, Bözsike, szólt a kis lány. Nem mondhatnád meg, hol vagyok?

— A *Vakondok-király* országában. (Lásd a képet a 297. lapon.) És mi járatban vagy errefelé? kérdezé az állatka.

— Keresem azt az öreg embert, aki itt lakik és eltévedtem. Nem mondhatnád meg, hogy merre menjek?

A fekete állatka kapargatta a fejét. Ugy látszik, mindig úgy tett, ha nagyon elgondolkodott. De aztán mégis csak azt a tanácsot adta Bözsikének, hogy menjen tovább a *Hangya-királyhoz*, az majd jobban tudja.

Okosabb nálunknál és jobban is ösmeri az emberek dolgait, mert hogy többet jár közöttük, mondá.

Utba igazította Bözsikét és aztán sietve bujt vissza a házikójába. Bözsike pedig folytatta utját. Mind szűkebb helyekre került, hosszú sötét utakon haladt tovább a hideg, nyirkos földben.

Már vagy egy óra-hosszat járhatott, midőn elérkezett a Hangya-király várába. Hosszu sánczok között haladt el. A sánczokban fegyveres hangyák jártak fel-alá.

A vár-kaput szuronyos örök strázsálták. Bözsike illem-tudással köszönt s engedelmet kért, hogy bemehessen a királyhoz. A hangyák össze futottak, megnézték jól Bözsikét, nem látszik-e ellenségnek. Tanácskoztak egymással s végre bebocsátották.

Ott ült a Hangya-király magas boly-trónuson, körülötte ezer meg ezer alatt-valója nyüzsgött-forgott, lesvén urok parancsait. Akkora munkában voltak, hogy észre sem vették Bözsikét, amíg meg nem szólalt:

— Hangyák böles királya! Hozzád küldtek, mondanád meg nekem, hol találhatnám meg az ősz szakálu öreg embert, hogy kérhetnék a kincsből beteg édes anyám számára?

A Hangya-király felállott, hogy jobban lássa a szólót. Nézte sokáig, végre így szólt:

— Ismerlek kis leány, járok én sokat a házatok táján. Azt is tudom, hogy jó a szived, nem bántottál minket soha sem. Azért hát melléd adom legügyesebb szolgálmat, hogy vezessen. Menj te csak mindig előre, tovább-tovább, míg egy kis ezüst kapuhoz érsz. Ott kopogtass hétszer, a többit majd meglátod. Isten veled!

Bözsike tehát megint uton volt. Ment, ment a vezető hangyácska után, aki gyorsan haladt előre. S éppen, hogy már alig érezte lábacskaít a nagy fáradtságtól, egyszerre csak ott volt a kis ezüst kapu előtt. Itt aztán elbucsuzott tőle a vezetője.

Bözsike már alig állt, s ezért, mielőtt bekopogtatott, leült egy kőre pihenni.

De nem volt türelme sokáig ülni. Felugrott s oda lépett a kis ezüst kapu elé.

Hetet kopogtatott. Ugy szólt akár az ezüst harang. És alig csendült el rajta a hetedik ütés, az ezüst kapu kinyílt.

Olyan káprázatos tündöklés ömlött ki rajta, hogy Bözsike alig látott tőle. Szeme annyira hozzá szokott már a sötétséghez, hogy alig bírta el a fényt. Beljebb ment, körül nézett és meglepetve látta, hogy pompás kertben áll. A lombos, terebély-fákon

madá
gyón
tak.
bokr
Bö
meg
H

Bust
legd
nom
Ig
Böz
B
szon
atj

madárka csicsergett, egy szökő-kut alján gyönyörű kagylók közt arany-halak uszkáltak. És amott beljebb virágzó jázmin-bokrok alatt ezüst koporsó állott.

Bözsike halkán tipegett közelebb, hogy meg ne zavarja a csendet.

Hogy oda ért... egyszerre csak nesz-

telen föl pattant a koporsó födele és kilépett belőle egy hófehér ruhájú, szőke fürtű, halovány arcú, szépséges kis lányka.

— Eljöttél velem játszani, ugy-e? így szólt. Oly rég várlak! Mi hirt hoztál édes apám felől? Oly rég hagytam el! Most már bizonyosan ősz öreg ember a szegény!

BÖZSIKE A VAKONDOK-KIRÁLY ORSZÁGÁBAN. (Lásd a 296. lapon.)

Busul-e még utánam? Én voltam az ő legdrágább kincse, de ott kellett hagynom, mert a jó Isten magához hívott.

Igy szólt édes-halkán, s ölelte csókolta Bözsikét.

Bözsike elmondta neki, hogy milyen szomorú az ő, a halovány kis lány édes atyja; hogy nem beszél senkivel sem, de

még félnek is tőle. Aztán elmondotta azt is, hogy ő neki beteg az édes anyja és hogy szeretne számára a szigorú öreg embertől kincset kérni, de nagyon fél tőle. Pedig úgy hallotta, hogy van ott bőven.

— Majd megsegítek én, szólt a szőke kis lány. Tépj le egy virágot erről a bokorról és vedd ezt a fürtöt az én hajamból.

Add oda jó atyámnak és mondd meg neki, hogy kis lánya gondol rá és várja őt, várja, hogy együtt menjünk fel az Égbe.

Ezzel eltűnt.

A koporsó bezárult.

Most már tudta Bözsike, hogy mért oly bus az öreg ember. Nem haragos ő, csak szomorú nagyon. A kis lányát siratja. Nincs is neki most már öröme ez életben.

Bözsike alig várta, hogy meglássa az öreg embert. Nem félt ő már bizony tőle egy csöppet sem.

Körül nézett a kertben, hogy merre is van az utja. Amerről jött, oda már vissza nem mehetett, mert a kis kapu nem nyílt ki, hiába kopogtatott rajta. Hanem a sir mellett lombos fa-sor vezetett el. Arra ment hát. Alig haladt egy pár lépésnyire, hát csudák-csudája!... egyszerre ott találta magát a kastély udvarán.

Az öreg ur is éppen ott gyomlálgatott. Midőn Bözsikét megpillantotta, ráfordult.

— Takarodsz mindjárt! Mit keresel itt?

De Bözsike bátran eléje lépett, köszönt illedelmesen és elmondta neki, hogy mi járatban van. Az öreg urat keresi, mert azt hallotta, hogy sok a kincse. A beteg édes anyja számára kérne belőle, de keresés-közben a bácsi kis lányának a sirjához ért.

Elmondta, hogy mit izen neki a kis lánya, a szőke fűrtöt is oda adta és a virágot is.

Az öreg ember el kezdett reszketni. Sze-meiben könny csillogott, azután magához szoritotta Bözsikét, megsókolta és így szólt:

— Megtaláltad jó gyermekem az én legdrágább kincsemet. Az én kis lányom volt az, aki oly korán elhagyott! Te is olyan jó kis lány vagy, amilyen ő volt.

Nesze, neked adom mind ezt az aranyat! (és ezzel jó marékkal szedett belőle.) Vidd el édes anyádnak és maradj tovább is olyan jó gyermek. Ha majd megint kell, jöjj el ismét.

Bözsike örömeiben nyakába ugrott az öreg urnak, össze-vissza csókolta és aztán hamarosan elköszönt, hogy haza szaladhas-szon. Az édes anyja már el sem tudta gondolni, mi történhetett az ő lányával? — mert már hajnal óta van el hazulról és most már a nap is lenyugodott s még mind nem jött meg.

Ám egyszerre csak beröpült Bözsike és oda szórta mind az aranyat az édes anyja ágyára. Lelkendezve a nagy szaladástól mondta el történetét és volt aztán olyan öröm, a kicsi gunyhóban, hogy a szegény asszony is rögtön egészséges lett tőle.

EGY KIRÁLY POLGÁRI CSALÁDJÁ.

II. OSZKÁR, Svédország és Norvégia királya, minden évben meglátogatja Franciaország déli részét. Ebben az évben utját Biarritz felé irányította. Amit Franciaországban talán kevesen tudnak: Oszkár király, aki Bernadotte tábornagy unokája, ilyenkor találkozik polgári származású családjá tagjaival. Jelenleg egyik Bernadotte a déli-vasut hivatalnok, egy másik a »Petite Gironde« czimű lapnak dolgozó társa Bordeauxban; unoka-huga, kinek ő adott hozományt, egy vidéki fiatal tisztviselő felesége. Egy másik távoli rokona meg nyugalmazott tisztviselő. Oszkár király meglátogatta őket ez-ideén is, asztalához hívta családostul és elkísérte őket a kaszinóba.

A kamarásai talán az egyetlenek, akiknek ez a királyi bizalmasság nincs inyökre.

A »Le petit Français Illustré« után francziából fordította

Gerber Erzs.

Az egér mint építész. Az egeret sokan gyűlölik, sokan üldözik, de nagyon kevesen vannak azok, akik jó tulajdonságait ismerik. Így nem igen tudják róla például, hogy rendkívül jó mama és igen ügyes építész. Apró-cseprő tolvajlásai legnagyobb részét is fiai érdekében követi el. Megszületésük első napjától fogva, egészen addig, míg szabadjukra eresztheti őket, semmi fáradságot sem kímél, sok veszedelmet átél, csak hogy fiait jól elláthassa. Nagy szeretetét bizonyítja nem csak az a hely, melyet fészkének keres, de az a mód is, mellyel fölépíti. Nincs a ház körül az a puha anyag, amit össze ne hordana, csak hogy fiai puhán fekhessenek. Rongyot, tollat, pihét, papírost, bőrt, szalmát, szénát lopkod mindenünnen és azokat olyan ügyesen fonja gömb-alakú építménnyé, hogy az ember sem csinálhatná meg különben. Ebbe a kényelmes és puha kis fészekbe fekteti azután piczikéit. Am a házi egérnél is nagyobb művész a fészeképítésben, rokona: a mezei egér. Érdeemes őt munkájában megfigyelni. Szalmát, szénát, fűvet és levelet hord össze és mikor elegendő építő-anyag van együtt, hozzá fog a tulajdonképeni munkához. Először is a szénát, szalmát és a levelek egy részét vékony és keskeny szájakra fosztja éles fogacskáival. Ha ezzel elkészült, megkezdí a szövést. Mikor a fonadék kész,

akkor szalmával, szénával, levél-rostokkal egymáshoz kötött gabona szájakra köti, még pedig olyan erősen, hogy vajmi nehéz azt onnan leszakítani. Mikor a fészek, melynek oldalt kis bejárója van, elkészült, a butorozáshoz fog. Almáriomról, tükörről persze szívesen lemond, de a jó, puha ágyról nem. A butor-darabokat mindenféle fűvel, levéllel pótolja, az egész lakást aztán kikárpitozza, kibéleli fűzfá-, nyárfa- és egyéb növény-gyapjuval. Mikor mind-ezzel készen van, behordja fiacskáit és azok olyan jól érzik magukat benne, mint valami kis-király.

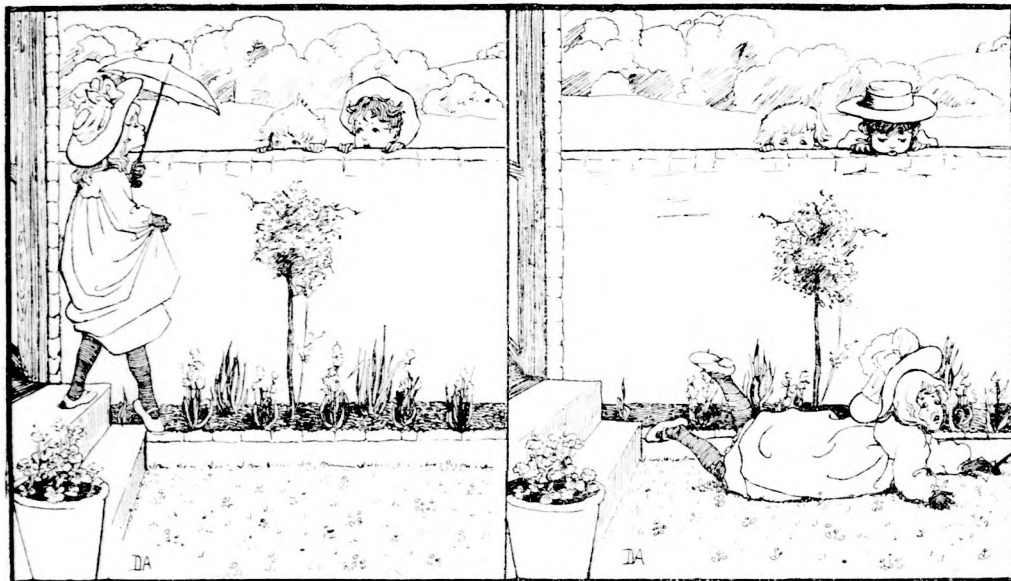
*

A madarak jószívűségéről. Tul-becsüli magát az ember, ha azt hiszi, hogy csak neki van jó szíve. Gyakran megfigyelhetjük ezt az erényt az állatoknál is, különösen a madárnál. A madár ugyanis nem csak saját gyermekeit gondozza, ápolja, rendkívüli figyelemmel és szeretettel, de egészen idegen gyermeket is fölkarol és gyámolit. A házi kakas elég kevély legény és kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a kotlós csirkéivel törődjön, mégis több esetet jegyeztek föl róla, midőn apróka csibéket, akik elvesztették az anyjukat, oltalmába vett s éppen úgy megnyitotta nekik szárnyait, mint az édes anyjuk. Vezetgette, hívogatta őket és a kicsinyek

kedvéért még a kukorékolásról is lemondott. Brehm, a híres német természetbuvár megemlékezik egy ludról, aki látván, hogy egy tyuk szörnyen aggódik a parton a mostoha gyermekeiért, a vízben uszkáló kacsákért: maga ment a habok közé és magára vállalta a kis család vezetését. Es ezután minden nap ott várta már a parton a családot és vezette a kicsinyeket, mint ha a sajátjai lettek

volna. Sőt később a tyukot is a hátára vette és ott uszkált vele a kis kacsák közt, hogy ily módon megnyugtassa őt. De a szabad természetben élő madár sem rosszabb. Így köz-tudomásu, hogy a kakuk fiait mindig más madár neveli föl. És annak bizonyítására, hogy milyen szeretettel bánt az ilyen madár az idegen csemetékkel, legközelebb néhány érdekes történetkét fogok elbeszélni.

KÉNYES BORKA.

*Kis Boriska kényes lányka,
Legkívált ha más is látja.
Illeg-bülleg mindenképen.
Azt sem tudja hogyan lépjen.*

*Meglátta az ablakon át
A szomszédék két kis fiát
S napernyősen, kalaposan
Megy kifelé nagy-gangosan.*

*Fejét hetykén hátra csapja,
Majd lefordul a kalapja.
A szoknyáját is felfogja,
Mint ahogy a nénje szokta.*

*Szól magában a kis hű:
»Na, bámul ez a két fiu!
Mert így járnak — régi dolog —
Az igazi kisasszonyok.«*

*S a lépesön — nem veszi észre —
Két fokot lép egy lépésre ...
Igy történt a furu eset:
A kis gögös nagyot esett.*

*Elterülve lenn a porba,
Keservesen jajgat Borka ...
Hja, így járnak — régi dolog —
A kényeske kisasszonyok.*

Székely pajtás.

Írta Mendelényi Béla.

EPPEN kukoricza-töréskor történt, ott valahol a Baloghék feles földjén túl. Amint ottan törné a sok nép a kukoriczát, csak elő kerekedik ám egy trombitás ember és fujja, de ugyan, hogy: ta-ra-ra-rá!

A sok nép egyszeribe össze fut, hogy hát mi ez, mi? A trombitás ember pedig erő-szóval mondja:

— Ugy tudják meg kigyelmetek, meg minden cselédi és marhái, hogy fölséges urunknak, Holdvilág királynak, akit az Isten de száz esztendeig éltessen, nagy baja vagyon. Szépséges szép leánya elveszítette tegnapelőtt a keszkenőjét, akit pedig Rózsaszírom tündér, a keresztanyja adott neki. És mert hogy ennek a keszkenőnek széles e világon nincsen párja, hát a király-kisasszony is majd kisírta két szemét utána.

— Hej, haj! dünnögtek-morogtak a népek. Azután mért nem csináltat a király másikat?

— Miért? adja vissza a szót a trombitás; hát mert az a keszkenő egyébből sem állt ki, mint csupádon pókhálóból. Ilyet pedig nincs teremtett ember, aki csinálna. De ugy tudják is meg kendtek, hogy három véka huszas néz arra, aki megkeríti a kendőt!

Ezzel aztán vége a vásárnak s odébb állt a trombitás.

— No, mondja Suta-Tót János uram a hat fiának, hallottátok?

— Hallottuk, mondják emezek.

— Hát nézzétek is szaporán, hogy melyik ut rövidebb a keszkenőig; de élém csak vele, vagy sehogy se kerüljete!

A hat gyerek össze nézett, azután anynyit feleltek a biztatásra:

— Hásze, ha a világ végén nincs az a keszkenő, csak éléhozzuk mink azt!

Azzal se láttak, se hallottak, csak elindultak, egyenest nap-nyugotnak. Harmadfelet sem mentek még, már kereszt-uthoz értek.

— Gyerekek, mondja a legöregebb fiu, itten válunk. Éppen hat felé ágazik az ut, hát ki erre, ki amarra!

— Nem ugy bátya, mondja a legkisebb; maradjunk csak együtt. Több szem többet lát, több marék többet szorit.

— Hát ugy a! hagyták rá a többiek; de melyik ut a mienk a hat közül?

Amint tanakodnának, csak megszólal ám egy vékonyka hang:

— Erre, erre!

OTT ÁLL EGY ARASZNYI SUBÁS EMBERKE.

Oda néz a hat gyerek. Uram fia, hát az egyik utnál ott áll egy arasznyi subás emberke; olyan hegyes volt a füle, mint a penge. Nem is csoda, ha a fiuk húzódoztak tőle.

— Tán bizony nem is tetszem, hé? kérdezte a csöpp ember. Pedig látjátok,

éppen rátok volna szükségem. Hat ilyen legényre, mint ti. Beszegődtök-é hozzám?

A fiuk csak húzódoztak.

— Izibe mondjátok, mert mindjárt ránk eszedik. Ne busuljatok, jó dolgokat lesz nálam. Egy esztendő három nap, dolgokat meg ugyan kevés lesz.

Megszólal végtére a legkisebbik fiu:

— Mi lesz osztán a fizetség?

— Hogy mi? Egy hétre hat nap, te golyhó! A hetediket ráadásul adom. De azért nem lesz mért panaszkodnotok.

Szóra szó, mig végre felcsapott a hat fiu.

— Igy már jól van, mondta az emberke. Azzal leterítette subáját a földre, rátessékelt a fiukat, maga is melléjük állt, aztán — hipp, hopp! — ugy elrepült velük a suba, mint a sárkány.

Repült a suba, hegyeken-völgyeken. Ugy este-felé csak ledobbant ám egy nádszálon libegő várkastély előtt.

Ott állott a kastély, melynek háromszáz ablakában viritott a rozmaryng.

— Itthon vagyunk! mondta a kis ember a fiuknak, s azzal nagy-fürgén fölvezette őket a kastélyba.

A fiuk alig győzték két szemmel a bámulást, annyi mindenféle fényes holmi volt abban a kastélyban. Csupa tükör meg lámpás. Csak éppen tüzhely nem volt benne sehol. Igy azután csak ugy a lépcső-aljban piritották meg a vacsorára való szalonnát. Majd le is nyugodtak.

Másnap már virradattal fölverte őket a kis ember, aztán ki ide, ki amoda, s ugyan tettek-vettek délig. Délben alig kanalzták be e lebbencset, hajrá!... a kis ember megint hajszolta őket estig.

(Vége következik.)

KOSSUTH ÉS A HONVÉD-ŐR.

— Jelenet a magyar szabadság-harcz idejéből. —

MIKOR Windischgrätz herczeg 1849 január 5-én vonult be Budapestre seregével, a magyar kormány és az országgyűlés Debreczenbe tette át székhelyét.

Itt történt, hogy mikor Kossuth Lajos egy hideg téli éjjelen, a miniszteri tanács-

ból lakása felé sietett, valamelyik ház előtt, didergő honvéd-őrt pillantott meg.

Megszólította:

— Fázol?

— Majd megfagyok. Már négy órája vagyok itt s még nem váltottak föl.

— S hány órai szolgálatra rendelték ide?

— Egy óráira.

— Akkor tehát már három óra előtt kellett volna a napos tisztnek felváltásodról gondoskodnia. Semmi esetre sem szabad tovább itt maradnod. Fölváltalak én!

— Uram, mit gondol? Nem lehet. Főbe lőnek!

— Sohse félj te attól! Add át fegyveredet és csákódat, te pedig vedd föl az enyémet és igy eredj a napos tiszthez.

— A világért sem uram, én becsületes katona vagyok.

— De parancsolom!

E szavakkal átvette a honvédtől a puskát és csákót, a maga süvegét pedig a bámuló katona fejére tette.

Amint a honvéd az őrszobába lép, a napos tiszt csodálkozva nézi végig, majd dühösen rárivall:

— Hogy merted gézen-gúz a helyedet elhagyni?

— Fölváltottak hadnagy ur!

— Megbolondultál? Ki váltott föl?

— Nem ismerem, de nagy ur lehet, mert ugyancsak rám parancsolt.

Amint a tiszt észre vette a honvéd süvegét, még nagyobb csodálkozással kérdi:

— És ezt a süveget honnan szedted?

— Az ismeretlen ur adta.

A tiszt esze-veszetten rohant az őrhelyhez. Sejtelve nem csalta. Kossuth Lajos sétált ott fel és alá fegyveresen.

Kossuth szigorú arcz-kifejezéssel kérdezte:

— Ön a napos tiszt?

— Igenis én.

— Vegye ezt a puskát! Reggeli nyolcz óráig ön fog itt őrt állani!

FOGÓCSKÁHOZ, BUVÓCSKÁHOZ
KISZÁMOLÓ MONDÓKÁK.

Pemetefü — szarkaláb,
Petrezselyem — kalaráb,
Sárga-répa — vad-borsó,
Perdül — fordul az orsó!
Selyem-szoknya — kender-kócz,
Ugrándozik a bohóc,
Fejre-kézre — lábra áll,
Forintocskát kunyorál.
Én forintot nem adok,
Inkább haza szaladok.
Jeremiás, Mutamur,
Aki sunyit, az az ur!

Mama.

A »KIS LAP« LXIII. köt. 17-ik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Nagy-Atád.

Helyesen fejtették meg: Lukács Endre, Weil Iluska, Veiser Arthur, Dulácska Miklós, Herzog Dóra, Vilma és Dezső, Bibél Liszka (részben), Medveczky Sándorka és Margitka, Lichtner Sanyi (részben), Gervay Lilike (részben), Záborszky testvérek, Faludy Sándor (részben), G.-Hunyady Ferencz (részben), Szende Laczi (részben), Matolcsy Kálmán és Zoltán (részben),

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek Herzog Dóra, Vilma és Dezső Kaposvárt, kiknek a jutalom-könyvet (»Tannenbürgi Róza. Elbeszélés, írta Schmid Kristóf, átdolgozta Donászy Ferencz; hat színes képpel, diszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LXIII. köt. 16-ik számában közölt rejtvény megfejtését beküldték még: Záborszky testvérek, Markovits Sárika, Faber Józsa, Potondi Erzsike, Pap Irmuska és Zsigi, Péterfy Vilma, Kerekes Gyurka, Perl Erzsike, Stettner Margit, Pollacsek Alice és Margit, Pongrácz Vilma, Szunyogh Egon, Hatschek Adrienne, Matolcsy Kálmán és Zoltán, Bibél Liszka, Molnár Marcsuka, Morvay Iluska, Gervay Lilike, Richon Mariska, Pap Lilike és Gizike, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Németh Ágnes.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szeless Pali. Ahol a »Kodak« nevű fényirógépet veszed, ott meg is magyarazzák a vele való bánást. A Branyiszko leírása szintelen. Pedig sok szépet lehet írni róla, amint hogy irtak is. — Bahics Madeline. Nem tudom, helyesen írom-e a nevedet, annyira olvashatatlanok a betűid. Az említett könyvek címét meg egyáltalán nem bírtam kihüvelyezni. Nem tartod kissé hálátlan dolognak, hogy annak az írónak a nevét, kinek azt a gyönyörtüsit köszönheted, nem jegyezted meg magadnak? — Lichtner Sanyi. Erd be azzal a névvel, amelyet ismeresz. Egyébkint a másikat, ugy gondolom, ismerik országszerte, ahol lapot és könyvet olvasnak. — Záborszky testv. A sok közül bizony nem tudom már, annak a rejtvénynek ki a küldője. — Gervay Lilike. Az igaz, hogy a »Kis Lap«-ot már csütörtökön nyomatják. De, hogy csütörtökön nyomathassák, a megfejtő nevének legkésőbb kedden már itt kell lennie. Mert az írott betűtől a nyomatásra kész betűig hosszú az út. — Faber Józsa. Reményem, bár meg nem irtad, hogy most már friss egészségnek örvendez. — Liebstein testv. Lám, egyszer duráljátok neki magatokat hogy meglátogassatok, s nem találtok otthon. Adjatok alkalmat ne sokára, hogy ezt a sajnálkozásomat élő szóval is kifejezzem. — Hertelendy Bandi. Beválik mind a kettő. Hanem a választott nagy név utolsó előtti o betűjére nincs fődözet a te rejtvényedben. De a kos szóval kipótoltam. A képrejtvényt rajzold meg világosabban, mert a czeruza-vonások utközben eltörölődtek. — Ghimessy László. Jóllehet a kiadó-hivatalra tartozik, eljárta benne. — Bibél Liszka. Minden levelet melyet kapok, egyformán veszek figyelembe. Ha a neved nem jutott bele a sorozatba, annak nyilván egyéb oka van. P. o. az, hogy a postán veszett el, ami elég sűrűn fordul elő. A kedves képet köszönettel fogadom s nem sokára más alakban viszonzom. — Több levélről a jövő számban.

Társ-szerkesztő ROBOZ ANDOR.